Existeixen les races humanes? L'alumnat respon

Reflexions crítiques des de l'Antropologia Biològica

Els temps canvien i la ciència avança, però el racisme continua instal·lat a la nostra societat. Ho vivim cada dia: als carrers, a les escoles, als camps de futbol... Aquest darrer any s'ha fet encara més palès amb el sorgiment del moviment de #*Black Lives Matters* per denunciar el racisme estructural arran la mort injustificable de George Floyd. I la situació de pandèmia no ha fet més que empitjorar la desigualtat entre poblacions i minories ètniques, fins i tot en qüestions de malaltia i salut.

I des de la Universitat i la Facultat de Biologia, podem fer alguna cosa per canviar aquesta situació? Al llarg d'aquest curs, l'alumnat de l'assignatura d'Antropologia Biològica de primer del grau de Biologia de la Universitat de Barcelona ha estudiat i analitzat els patrons de variabilitat de les poblacions humanes. A la última pràctica, a través de diverses enquestes, vam comprovar que, sense una formació específica, el 38,6% de la població de l'alumnat i el 64,6% dels seus familiars i amistats creu o no està segur que les races reflecteixen de forma precisa de la diversitat genètica humana. Aquest percentatge es redueix a un 19,2% després d'haver revisat el material docent i d'haver fet una reflexió crítica. Aquests resultats destaquen la importància de tractar el tema del racisme a les aules.

El passat dijous dia 17 de juny, a la sessió de comiat de l'assignatura, es va fer entrega dels premis als millors treballs de reflexió sobre l'existència de les races humanes. Revisant la història i la literatura més recent, l'alumnat ha constatat que la classificació basada en les races humanes no té cap base científica ni biològica. En format de text, imatge, vídeo, infografia, i fins i tot en forma de cançó, les estudiants van argumentar que la diversitat genètica i fenotípica humana és continua i que més d'un 85% de la diversitat es produeix dintre de les poblacions. Per tant, les races humanes són una etiqueta, un constructe social, amb nefastes conseqüències per la societat.

Alumnat de la UB premiat pels seus treballs de reflexió crítica sobre la no existència de les races humanes. Fotografia: Yasmina Avià.

Molts alumnes van compartir les seves reflexions a les seves xarxes socials, contribuint a divulgar el seu coneixement científic i a promoure un debat crític a la societat tan necessari per erradicar el racisme. El conjunt de la comunitat universitària ha de jugar un paper crucial com a catalitzador de canvis cap a una societat més justa, igualitària i sostenible.

FELICITATS A TOT L'ALUMNAT PER LA FEINA FETA! En els següents enllaç es poden consultar tots els treballs seleccionats:
https://drive.google.com/drive/folders/1lpTgBsqiTF7q4GUuJE7gNnowruQROMJe?usp=sharing

Categoria TEXT:

- Finalista: Irene Zapata
- Guanyador: Albert Callizo

Categoria IMATGE:

- Guanyador: Albert Ripoll

Categoria INFOGRAFIA:

- Finalista: Jordi Sureda
- Guanyador: Oriol Luna

Categoria VÍDEO:

- Finalista: Susanna Jiménez
- Guanyador: Alba Fernández

Categoria ESPECIAL: Cancó

- Guanyadores: Blanca Gómez, Gara Ibáñez, Neus Súria, Núria Losada i Paula García